

Drunknings- olyckor 2001

126 människor omkom

Enligt Svenska Livräddningssällskapets statistik har 126 svenska medborgare omkommit i vatten- och isolyckor under 2001. Det är nio fler än under 2000 då 117 personer omkom.

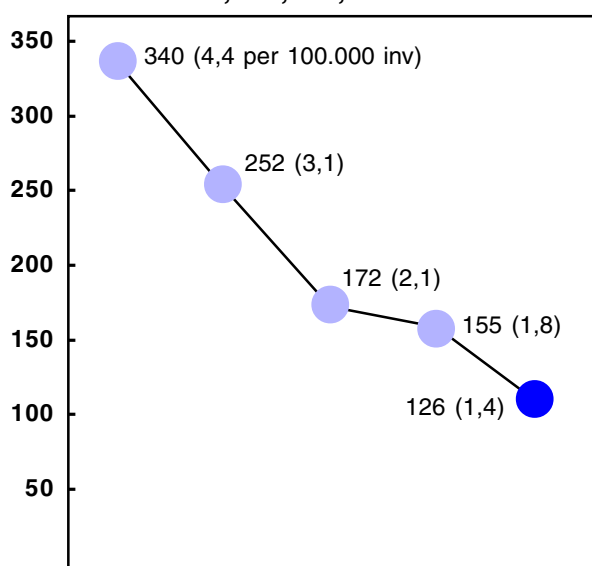
Sommaren 2001 var i stora delar av Sverige en solig och varm period. Under sommarmånaderna juni-juli 2001 omkom 38 personer jämfört med 30 under samma period 2000.

Statistiken visar att en mycket stor grupp av de omkomna är över 50 år. Dessa har historiskt sett inte haft samma tillgång till en bra sim- och vattensäkerhetsundervisning som de som är yngre än 50 år. Detta kan påverka attityden till risker och förmågan att klara tillbud i vatten.

Svenska Livräddningssällskapet kommer att öka informationsinsatserna för denna grupp.

I en internationell jämförelse är simkunnigheten i Sverige hög. Undersökningar under den senaste 10-årsperioden visar dock att det finns stora luckor i grundskolans sim- och vattensäkerhetsutbildning. Detta trots att det i läroplanen slås fast att eleverna vid utgången av det 5e skolåret - skall kunna simma och hantera nödsituationer vid och i vatten.

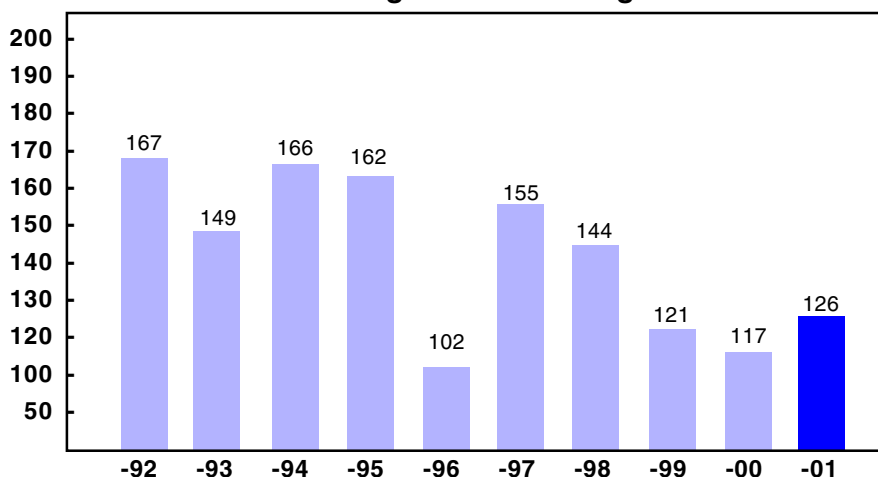
Antal omkomna i genomsnitt under
1960-, 70-, 80-, och 90-talen

60-talet 70-talet 80-talet 90-talet 2001

Vikten av att denna undervisning säkerställs via skolan och förmedlas till alla i varje ny generation är fortsatt stor. Det är en förutsättning för att det överhuvudtaget skall finnas en möjlighet att ytterligare minska antalet drunkningsolyckor.

Antal omkomna genom drunkning 1992 - 2001

Historisk utveckling

Kring slutet av 1800-talet, när Svenska Livräddningssällskapet bildades, omkom i Sverige cirka 1000 personer (19,6 per 100.000 inv) genom drunkning varje år.

Under 1940-talet sjönk antalet tack vare en kraftig satsning på en allmän simkunnighet till cirka

500 per år (8,2 per 100.000 inv). Minskningen har sedan fortsatt i takt med att allt fler har lärt sig simma och har under åren 1992 till 2001 varit i snitt 140,7 omkomna per år (1,6 per 100.000 inv). Under år 2001 omkom 1,4 personer per 100.000 invånare.

Typ av olyckor

I tabellen till höger redovisas antal drunkningar per olyckstyp 2001 jämfört med år 2000.

Badolyckor

Antalet förolyckade vid bad har ökat under 2001. Den mycket fina sommaren innebar att många sökte sig till stränderna för att bada. De 18 olyckorna inträffade alla under perioden juni till augusti.

Tre av de omkomna är under 18 år och medelåldern på de 18 omkomna är 40 år.

Fritidsbåtar

Antalet förolyckade i samband med småbåtsolyckor har fortsatt att öka. Under 2001 var antalet 37 personer, fyra fler än 2000 och 12 fler än under 1999.

Ökat friluftsliv men också en sämre kunskap om risker samt minskad användning av flytväst ligger troligen bakom ökningen.

Isolyckor

Som framgår av tabellen ovan omkom 24 personer vid isolyckor 2001. Detta är en ökning med åtta omkomna.

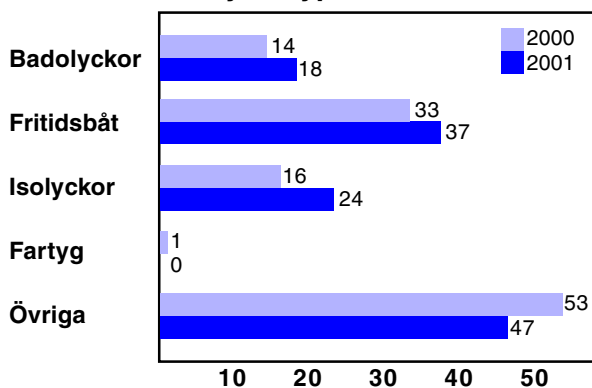
Tio av olyckorna skedde i samband med isfiske. Medelåldern på dessa är hög, 70 år.

Flera av olyckorna inträffade i samband med skid- och skridskotur. Med fart kommer man långt ut på tunn is. Om isen brister har man stora problem att ta sig tillbaka till bärande is och räddning. Speciellt om man inte har sällskap.

Övriga olyckor

Under rubriken återfinns fall från bryggor med flera olyckor där det varit svårt eller inte gått att fastställa det exakta händelseförloppet vid olyckan.

Olyckstyper 2000 och 2001

Fiskeolyckor

Under 2001 har totalt 26 personer omkommit i samband med fiske från land, båt eller is. 19 personer omkom 2000.

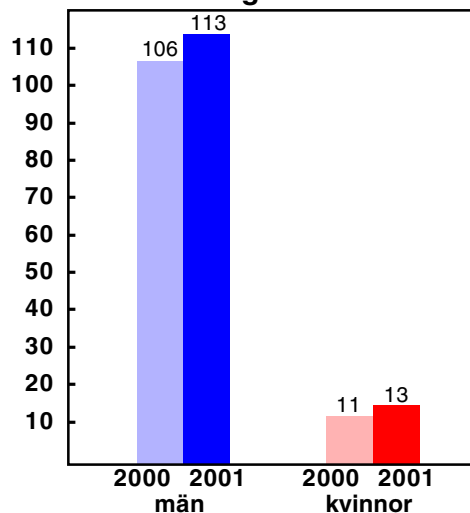
Flera av de omkomna var ensamma och bar inte flytväst. Genomsnittsåldern var 64 år.

Fördelning män - kvinnor

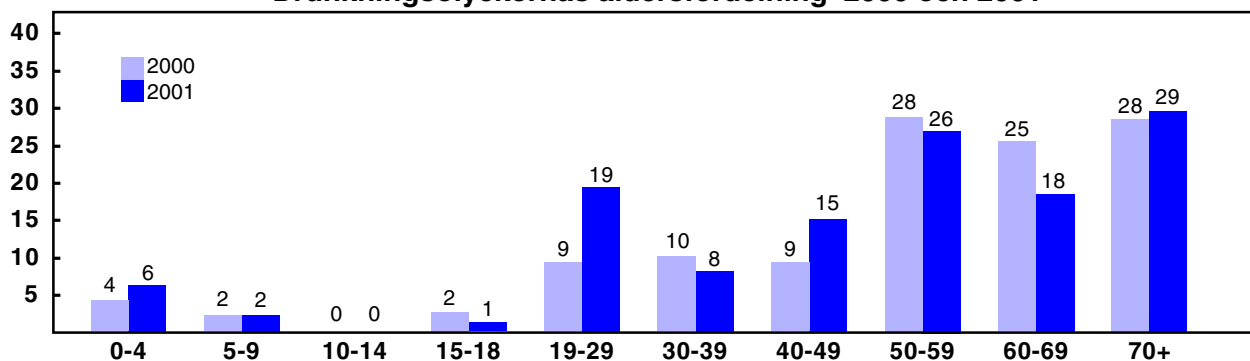
Av det totala antalet omkomna under 2001 var 90 procent män (2000, 91 procent).

Fritidssysselsättningar med större riskexponering i kombination med större benägenhet att ta risker kan säkert förklara fördelningen mellan män och kvinnor.

Fördelning män/kvinnor

Drunkningsolyckornas åldersfördelning 2000 och 2001

Åldersfördelning

Av det totala antalet omkomna under 2001 är 58 procent över 50 år. (69 procent 2000).

En orsak till de stora antalet förolyckade med hög ålder kan vara att dessa inte haft tillgång till en bra sim- och vattensäkerhetsundervisning. Givetvis spelar också hög ålder en stor roll för förmågan att klara inträffade tillbud.

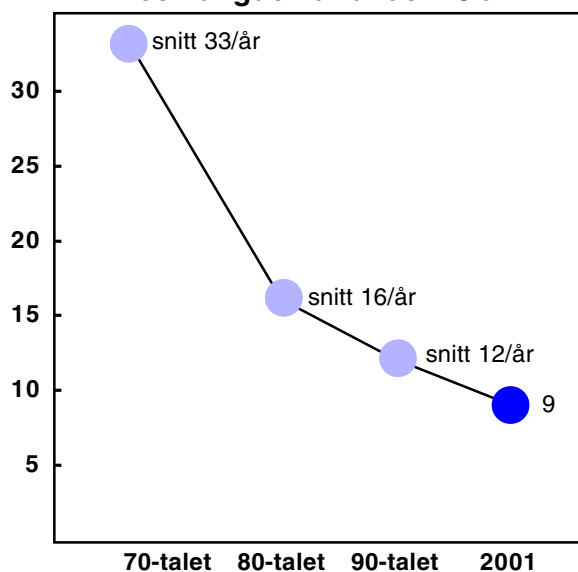
Barn och ungdomar

Nio personer under 18 år har omkommit under år 2001 jämfört med åtta under 2000. Vid sju av olyckorna har barn lämnats utan tillsyn.

Som framgår av tabellen till höger har antalet drunkningsolyckor med yngre minskat under de senaste decennierna.

Bra tillsyn tillsammans med vattensäkerhetsutbildning kan antas ligga bakom minskningen.

Drunkningsolyckor med barn och ungdomar under 18 år

När händer olyckor

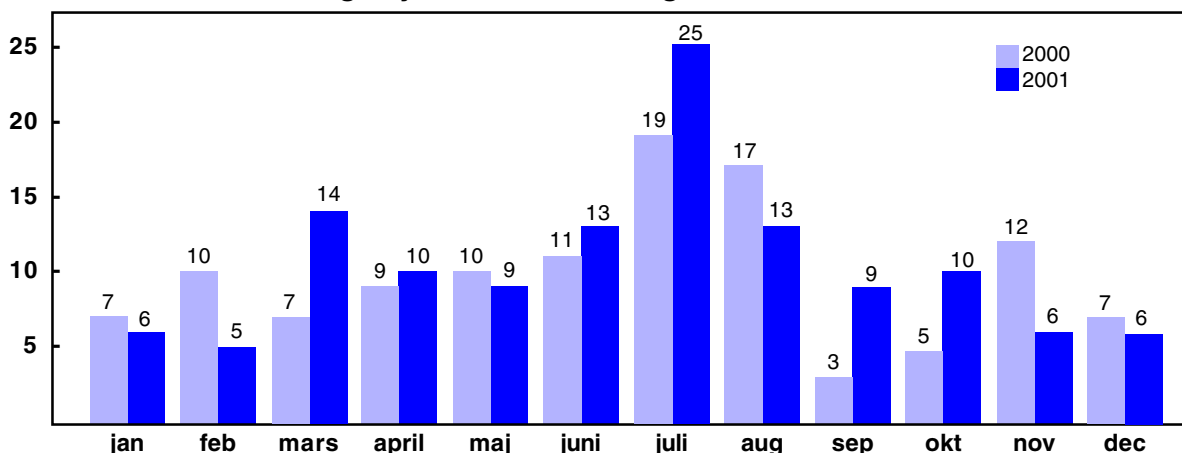
Inte överaskande händer flest olyckor under sommarmånaderna när många uppsöker hav och sjöar för bland annat bad- och båtliv.

De flesta bad- och båtoluckyckor händer i mindre sjöar och vattendrag. Det kan förmodas att man

här känner sig säkrare än i öppet hav och därmed omedvetet tar större risker.

Detta gäller inte minst vid färd i fritidsbåt då en del, främst äldre, upplever det som onödigt att använda flytväst och att ha sällskap.

Drunkningsolyckornas fördelning över året, 2000 och 2001

Drunkningsstatistik länsvis

Beräkning av antal drunknade per år och i genomsnitt under åren 1992-2001 samt beräkning av antalet drunknade per 100 000 invånare länsvis redovisas nedan.

Orsakerna till variationen mellan länen är sannolikt flera. Turistintensiva län kan exempelvis få felaktiga värden per 100.000 invånare.

Avvikelserna mellan länen är dock så stora att det inte kan uteslutas att attityderna till och kunskaperna

om riskerna vid vatten och isar skiljer sig i olika delar av landet. Fritidsaktiviteter i anslutning till vatten är också vanligare i en del län.

Det kan noteras att av de totalt 25 omkomna i de fyra norrlandslänen så omkom 19 under perioden juni till september. Sannolikt har, trots den fina sommaren, det kalla vattnet i norra delen av Sverige spelat en avgörande roll vid dessa olyckor.

Drunkningsolyckornas fördelning länsvis 1991-2000

	-92	-93	-94	-95	-96	-97	-98	-99	-00	-01	Genomsnittligt antal drunknade under 2000-2001	Antal drunknade/100 000 inv. 1991-2000
Stockholms												
stad o län	15	15	23	23	20	18	19	17	8	14	17,2	0,9
Uppsala	4	3	6	2	0	4	2	1	6	5	2,7	0,9
Södermanland	7	4	5	8	7	4	4	4	5	9	5,7	2,3
Östergötland	2	1	7	14	3	6	8	7	9	5	5,6	1,4
Jönköping												
Kronoberg	4	2	4	3	0	6	2	2	3	1	2,7	1,5
Kalmar	6	6	7	4	3	5	5	5	2	8	4,3	1,8
Gotland	-	2	2	2	4	2	2	3	1	2	2,0	3,3
Blekinge	5	2	4	4	1	2	2	3	3	3	2,4	1,6
Kristianstad och Malmöhus												
Halland	18	10	21	4	6	12	17	7	7	6	10,2	0,9
Göteborg och Bohuslän	2	5	8	7	5	1	4	6	3	4	3,3	1,2
Älvsborg	8	12	11	8	11	24	16	13	16	7	12,6	1,6
Älvsborg												
Skaraborg	11	4	2	5	5	1	4	1	-	5	3,4	0,9
Värmland	2	3	3	4	4	4	5	2	3	5	3,2	1,1
Örebro	17	5	9	7	6	4	6	5	10	8	7,7	2,9
Västmanland	5	7	5	4	4	5	3	3	3	2	3,0	1,1
Dalarna	4	5	2	7	1	1	1	2	1	1	2,4	0,9
Dalarna												
Gävleborg	1	5	8	6	3	4	2	4	2	5	4,0	1,4
Västernorrland	11	9	9	11	2	12	5	8	3	4	7,4	2,6
Jämtland	9	11	7	4	2	8	3	8	4	2	5,8	2,2
Västerbotten	18	5	3	3	2	7	4	4	5	6	4,8	3,7
Norrbottnen	16	6	7	7	7	7	9	5	6	5	7,5	2,9
Internationellt Estonia	20	12	9	21	1	15	12	6	8	12	11,6	4,4
Summa exkl. Estonia	7	10	-	-	2	1	5	1	1	1		
			524									
Summa exkl. Estonia	167	149	166	162	102	155	144	121	117	126	140,8	1,6

Vad gör Svenska Livräddningssällskapet

Det är bevisat att det finns ett starkt samband mellan simkunnighet, attityd till risker, kunskap om säkerhet och antalet drunknade.

För att tidigt kunna ge kunskap bedriver Livräddningssällskapet sedan 1993 *Barnens Livräddningsskola* som består av ett attityd- och kunskapsmaterial. Barnens Livräddningsskola vänder sig till alla barn i grundskolans årskurser 1-3. Varje år distribueras, utan kostnad för skolan, fler än 800 000 häften till mer än 360 000 elever i över 20 000 klasser.

Barnens Livräddningsskola vill göra barnen till våra framtida livräddare.

Simborgarmärket, en symbol för simkunnighet.

I samarbete med Räddningsverket genomför SLS *självskyddsprojekt* med syfte att öka antalet simskolor och därmed möjligheten för alla barn, oavsett bakgrund och sociala möjligheter, att lära sig simma. Verksamheten kompletterar SLS utbildning av *simlärare* samt start och drift av simskolor över hela landet.

Varje år utbildas ett stort antal *badvakter och livräddare* av SLS. Målsättningen är att alla de som arbetar i landets simhallar ska ha en utbildning anpassad till de krav som ställs samt att öka antalet bevakade svenska stränder under sommaren.

Livräddningssällskapet framställer och distribuerar *informationsmaterial* i flera olika former. Allt för att minska antalet tillbud och drunkningsolyckor till ett minimum men också i syfte att visa vilken livskvalité, frihet, glädje och möjlighet det ligger i att säkert kunna simma och vistas i vatten.

2001 var Svenska Livräddningssällskapets 103:e verksamhetsår. Under dessa år har antalet drunknade minskat från 1000 till strax över 100 personer. Under 2002 kommer insatser att göras för att ytterligare minska antalet omkomna. Speciellt då den höga andelen äldre.

Svenska Livräddningssällskapet, SLS
Snörmakarvägen 35, 168 38 Bromma
www.sls.a.se

Ytterligare information
Torsten Nitér, 08 654 18 30, 070 555 91 71
Anders Wernesten, 031 22 32 24 eller 070 592 95 67